

ZAGRANICZNY BIZNES ZAKORZENIŁ SIĘ W POLSCE

Wyniki badania klimatu inwestycyjnego w Polsce,
przeprowadzonego przez Polską Agencję Informacji
i Inwestycji Zagranicznych we współpracy z firmą
Grant Thornton oraz bankiem HSBC

Edycja 2015

SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
KLUCZOWE WNIOSKI Z BADANIA	3
Rozdział 1	
OGÓLNA OCENA POLSKI	4
Rozdział 2	
MOCNE I SŁABE STRONY POLSKI	12
Rozdział 3	
ZMIANY NA PRZESTRZENI LAT	19
Rozdział 4	
BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE W POLSCE	23
PODSUMOWANIE	29
INFORMACJE O BADANIU	30

WSTĘP

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne to jeden z motorów, który przez ostatnie ćwierć wieku napędzał wzrost polskiej gospodarki – tworzył miejsca pracy, dostarczał kapitału i nowych technologii, wspierał wymianę handlową. Dlatego pozyskiwanie zagranicznych inwestycji i wspieranie ich realizacji jest jednym z istotnych zadań, przed jakimi stoi administracja publiczna w Polsce. Ważną rolę do odegrania w tym procesie mają również prywatne instytucje, oferujące rozwiązania usprawniające proces inwestycyjny pod względem prawnym czy finansowym. Te z nich, które działają na rynku międzynarodowym, mogą dodatkowo wesprzeć działania administracji publicznej w promowaniu Polski wśród swoich zagranicznych klientów i partnerów.

Ważne jest, aby wsluchiwać się w głos zagranicznych inwestorów i dowiadywać się, jak oceniają nasz kraj jako miejsce prowadzenia biznesu, co im się nad Wisłą podoba, a jakie kwestie im doskwierają i zniechęcają do inwestowania. Takie rozpoznanie pomaga opracować odpowiednią strategię pozyskiwania przez Polskę inwestorów, a więc taką, która będzie promowała nasze atuty i pozwalała skutecznie rozwiązywać lub neutralizować ewentualne problemy.

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych od lat prowadzi badania wśród zagranicznych inwestorów, w ramach których prosi ich o szczegółową, wielopłaszczyznową ocenę warunków inwestowania i prowadzenia działalności w Polsce oraz jej atrakcyjności w konkurowaniu o międzynarodowy kapitał. W tym roku badania te dodatkowo wsparły dwie instytucje prywatne – globalny bank HSBC oraz firma audytorsko-doradczo-outsourcingowa Grant Thornton. Wspólnie przepytaliśmy 100 firm z zagranicznym kapitałem, a wnioski z tego badania prezentujemy w niniejszym raporcie.

Wyniki badania pozwalają na optymizm. Prawie wszystkie przebadane firmy są zadowolone z rezultatów inwestycji w Polsce i potwierdzają, że ponownie wybrałyby nasz kraj, gdyby jeszcze raz stanęły przed decyzją dotyczącą lokalizacji poczynionych inwestycji. Co więcej, ogólna ocena Polski jako miejsca prowadzenia biznesu wzrosła w najnowszej edycji badania do najwyższego poziomu od 2007 roku, kiedy rozpoczęto prowadzenie tego badania w formie umożliwiającej porównania z wynikami jego najnowszej edycji. Dowodzi to, że dobre wyniki makroekonomiczne polskiej gospodarki z ostatnich lat są dostrzegane i doceniane przez międzynarodowe firmy, a zagraniczny biznes czuje się w Polsce coraz lepiej.

Życzymy przyjemnej lektury!

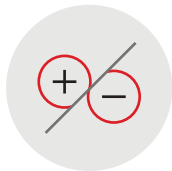
KLUCZOWE WNIOSKI Z BADANIA

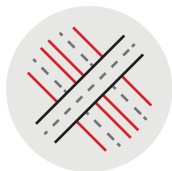
98 proc. zagranicznych inwestorów cieszy się, że weszło na polski rynek i zrobiłoby to ponownie.

Klimat inwestycyjny w Polsce jest coraz lepiej oceniany przez zagranicznych inwestorów, obecna ocena jest najlepsza od 2007 roku.

Stabilność gospodarcza to największy atut Polski, a biurokracyzm to najbardziej dotkliwy mankament.

Rozwój infrastruktury transportowej to największe osiągnięcie Polski w ostatnich latach.

Rozdział ①

OGÓLNA OCENA POLSKI

FIRMY CIESZĄ SIĘ, ŻE WESZŁY DO POLSKI

Z analizy międzynarodowych rankingów atrakcyjności inwestycyjnej czy konkurencyjności wyłania się pozytywny obraz Polski. Do najpilniej śledzonych przez inwestorów zagranicznych należy zestawienie z raportu pt. „Doing Business”, publikowanego co roku przez Bank Światowy. W tegorocznej edycji tego raportu Polska zajęła 25. miejsce na 189 państw, awansując o trzy pozycje w porównaniu z poprzednim rokiem. Tym samym znalazła się na wyższej pozycji niż Szwajcaria, Francja czy Holandia¹.

Opracowania przygotowane przez inne instytucje, zarówno komercyjne, jak i niekomercyjne, potwierdzają poprawę warunków prowadzenia działalności nad Wisłą. Wyniki badania przeprowadzonego przez PALiZ we współpracy z Grant Thornton i HSBC Bank Polska wpisują się w ten pozytywny trend. Potwierdzają, że Polska jest generalnie bardzo dobrze oceniana przez działające na jej terenie zagraniczne podmioty. Daje im atrakcyjne warunki do prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej. Inwestorzy są zdecydowanie zadowoleni z tego, że podjęli kiedyś decyzję, aby ulokować w Polsce kapitał. Pytani o to, czy gdyby mieli podejmować tę decyzję jeszcze raz, ich firma ponownie zainwestowałaby w naszym kraju, aż 98 proc. odpowiedziało twierdząco. Tylko jedna firma na 50 żałuje swojej decyzji o inwestycji na rynku polskim. To oznacza, że Polska nadal skutecznie przyciąga zagraniczny kapitał i oferuje mu relatywnie wysoką stopę zwrotu z bezpośrednich inwestycji.

Czy Pana/Pani firma ponownie zainwestowałaby w Polsce? Odpowiedzi w proc., 2015

Warto mieć świadomość, że na prezentowane wyniki wpływ miała charakterystyka badanej populacji, tzn. mogło się zdarzyć, że część inwestorów, którzy żałowali swojej decyzji o wejściu na polski rynek, już ten rynek opuściła i że inwestorzy ci nie brali udziału w badaniu. Należy jednak zwrócić uwagę, że w ostatnich latach faktyczne, pełne, operacyjne dezinwestycje zdarzały się jedynie sporadycznie i stanowią zjawisko właściwie pomijalne na tle całego napływu zagranicznych inwestycji bezpośrednich.

Tak

Nie

POLSKA ROZPĘDZONA KU PRZYSZŁOŚCI

Zakorzeniony w Polakach duch biznesu i stabilny rozwój okazał się magnesem, który zwrócił ku Polsce oczy świata i zachęcił wiele międzynarodowych koncernów do inwestowania. Co jest sekretem polskiego sukcesu? W opinii inwestorów, Polska to stabilna ekonomicznie i politycznie, duża gospodarka. Kraj dobrze zaopatrzony w surowce i komponenty, a także coraz mocniejszy rynek wewnętrzny, bogaty w wysokiej klasy kapitał ludzki. Potwierdzają to międzynarodowe rankingi. Polska zajęła piąte miejsce w Europie w najnowszym badaniu UNCTAD. Również tego-roczone badanie klimatu inwestycyjnego potwierdza niezachwianą pozycję Polski. Blisko 98% inwestorów zadeklarowało, że wejście na rynek polski było dobrą decyzją. To kolejny dowód, że warto inwestować w Polskę.

Sławomir Majman

Prezes Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych

INWESTOROM NAD WISŁĄ ŻYJE SIĘ DOBRZE

Inwestorzy, którzy wzięli udział w badaniu, zostali poproszeni o ocenę Polski jako miejsca do prowadzenia biznesu. W skali od 1 do 5, gdzie jeden oznaczało „bardzo źle”, a 5 – „bardzo dobrze”, inwestorzy ocenili Polskę średnio na 3,7 pkt. Oznacza to, że dominowała odpowiedź „dobrze” (59 proc. wskazań). Zaledwie 2 proc. inwestorów odpowiedziało „źle”, natomiast ani razu nie padła odpowiedź „bardzo źle”.

dobrze

średnio

bardzo dobrze

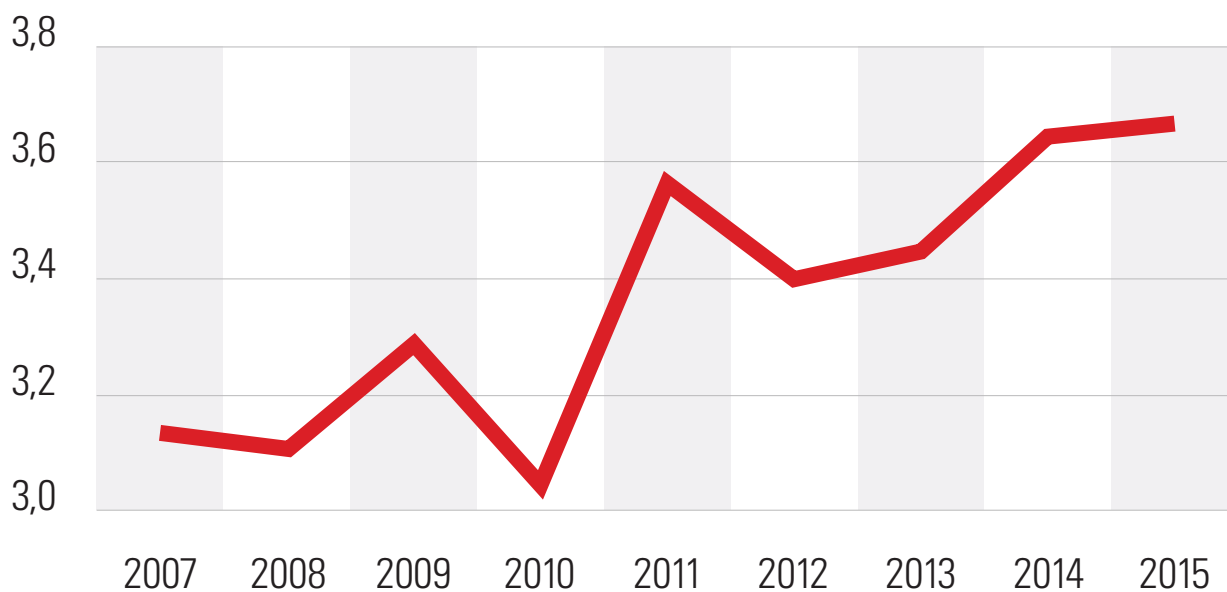
źle

bardzo źle

**Jak ocenia Pan/Pani ogólny klimat
inwestycyjny w Polsce?**
Odpowiedzi w proc., 2015

Warto zauważyć, że ocena Polski jako miejsca do lokalizacji inwestycji na przestrzeni lat ulega wyraźnej poprawie. Jak pokazują wyniki badania, wartość wskaźnika ogólnej oceny klimatu inwestycyjnego jest obecnie najwyższa od 2007 r., odkąd dostępne są porównywalne dane. W latach 2007-2010 wskaźnik ten kształtował się na poziomie nieco powyżej 3 pkt, a więc dominowały odpowiedzi „średnio”. W ostatnich dwóch latach wskaźnik oscyluje powyżej wartości 3,5 pkt, co oznacza, że ogólna ocena Polski poprawiła się ze „średniej” na „dobrą”.

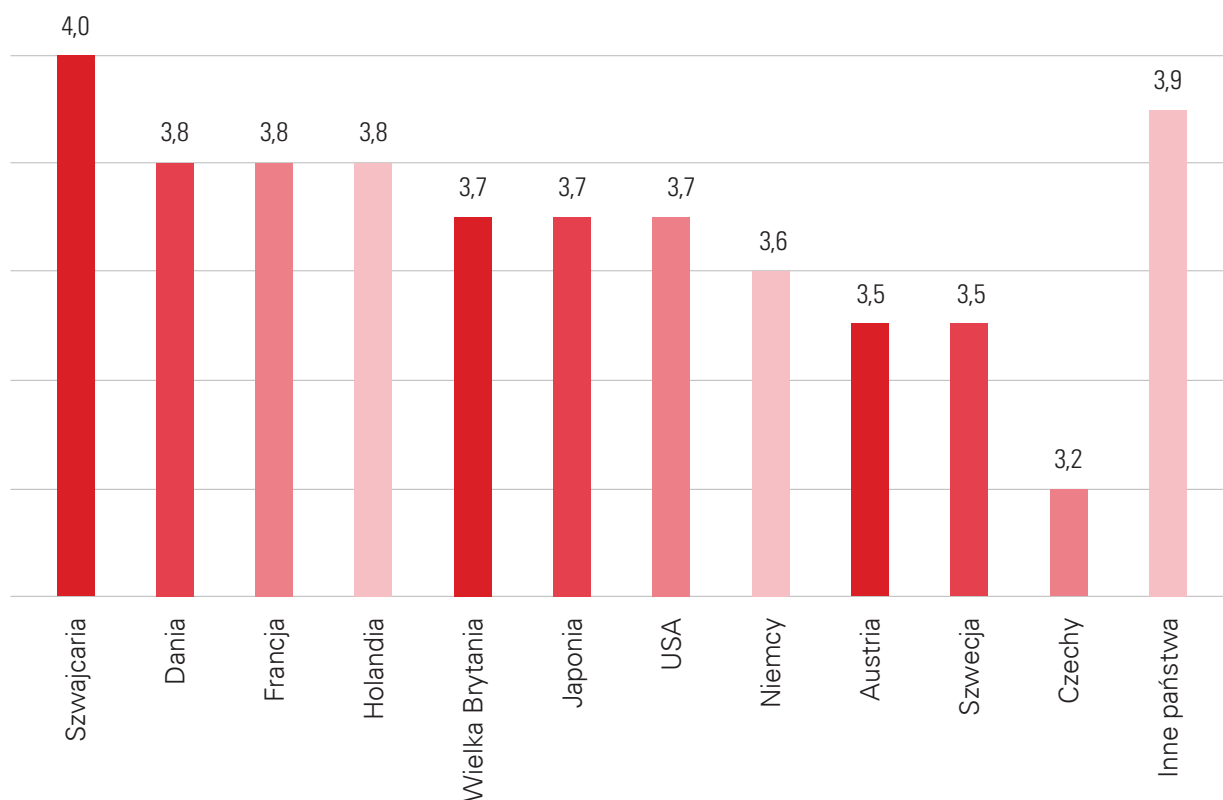
Wskaźnik ogólnej oceny klimatu inwestycyjnego w Polsce w historii badania (w pkt)

SZWAJCARSKI KAPITAŁ UPODOBAŁ SOBIE POLSKĘ

Zgodnie z wynikami badania, najlepiej oceniają Polskę inwestorzy ze Szwajcarii. Średnia nota, jaką przyznali naszemu krajowi, to 4 pkt. Tuż za Szwajcarią, ex equo, znalazły się Dania, Francja i Holandia. Inwestorzy z tych krajów ocenili Polskę na 3,8 pkt. Co ciekawe, najmniej entuzjastycznie na temat naszego kraju wypowiadali się inwestorzy z Czech, gdzie średnia ocena wyniosła 3,2 pkt. Wynika to prawdopodobnie z faktu, że część atutów Polski jako miejsca prowadzenia biznesu, to atuty również czeskiej gospodarki, np. relatywnie niskie koszty pracy, dynamiczny wzrost gospodarczy czy dobrze wykwalifikowane,

młode kadry. Naturalne jest więc, że te pozytywne cechy Polski robią na inwestorach z Czech mniejsze wrażenie niż na inwestorach ze Szwajcarii, Danii, Francji czy Holandii.

Inwestorzy z żadnego kraju nie przyznali Polsce słabszej oceny niż 3. Co więcej, w przypadku żadnego kraju nie dominowały odpowiedzi gorsze niż „średnio”. W przypadku zdecydowanej większości państw uzyskano wręcz ocenę powyżej 3,5, co oznacza, że Polska została określona jako „dobre” miejsce do prowadzenia biznesu.

Średnie oceny ogólnego klimatu inwestycyjnego w podziale na kraje, z których pochodził dominujący kapitał zagranicznych ankietowanej firmy (w pkt, 2015)

POZYTYWNY WIZERUNEK MA DUŻE ZNACZENIE

Polska jest w coraz większym stopniu postrzegana jako atrakcyjna lokalizacja inwestycyjna. Dla europejskich inwestorów ważna może być efektywność kosztowa z uwagi na wciąż niższe koszty pracy nad Wisłą w porównaniu z innymi krajami unijnymi. Coraz większe znaczenie mają również kompetencje pracowników, jakość wykonywanej pracy, terminowości, czego dowodem jest choćby ogromne zainteresowanie naszym krajem ze strony inwestorów z sektora usług biznesowych. W Europie Polska jest liderem w przyciąganiu tego typu inwestycji, z powodzeniem konkuruje też z globalnymi liderami, jak np. Indie. Duże znaczenie ma również położenie w sercu Europy. Wśród firm spoza naszego kontynentu, np. z Chin, Polska jest postrzegana jako brama do liczącego 500 milionów konsumentów

rynku unijnego. Poza mierzalnymi czynnikami, ważne są również aspekty wizerunkowe, czyli to, jakie skojarzenia budzi Polska. Brak wiedzy o naszym kraju wśród inwestorów zagranicznych może sprawiać, że racjonalne przesłanki schodzą na drugi plan, a górę biorą stereotypy. O ile w Europie znajomość naszego kraju jest stosunkowo duża, o tyle poza nią poziom wiedzy o Polsce jest niewielki. Tymczasem Stary Kontynent traci na znaczeniu jako źródło inwestycji zagranicznych, a w siłę rosną kraje z innych kontynentów. Trzeba zadbać o to, by nowi liderzy znali Polskę z jak najlepszej strony i uwzględniali nasz kraj w swoich planach inwestycyjnych.

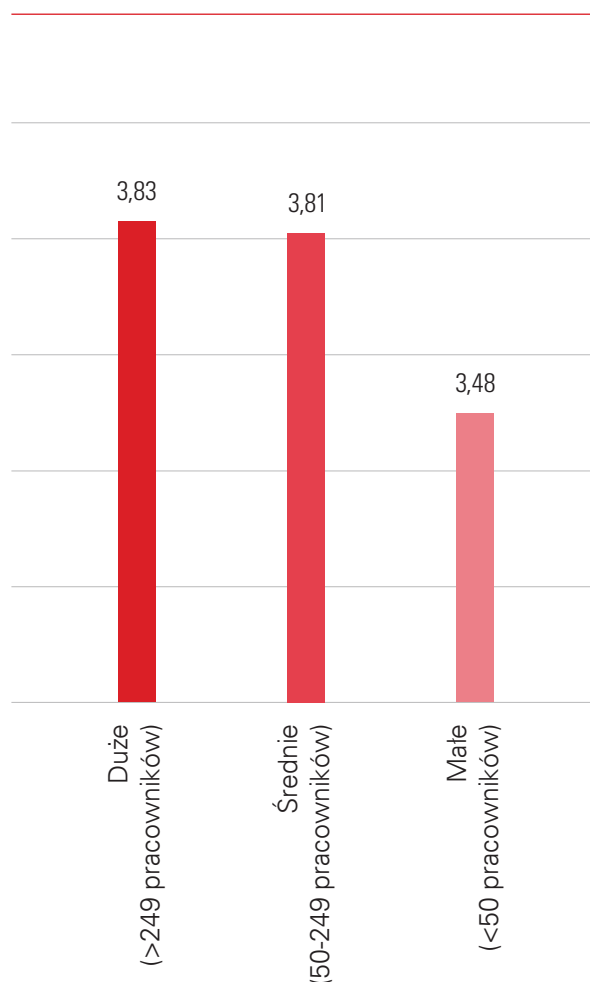
Michał H. Mrożek

Prezes Zarządu, HSBC Bank Polska S.A.

WSZYSTKIM PO RÓWNO

Istotne wnioski płyną również z analizy odpowiedzi respondentów w zależności od wielkości zatrudnienia. Okazuje się, że najlepiej oceniają Polskę firmy duże (zatrudniające ponad 250 osób) i średnie (50-249 osób). Podmioty te przyznały naszemu krajowi odpowiednio 3,83 i 3,81 pkt (średnia). Mniejsi inwestorzy, zatrudniający do 49 osób, wystawili Polsce notę 3,48 pkt.

Różnice opinii między poszczególnymi segmentami są więc niewielkie. Jest to pozytywne zjawisko, ponieważ pokazuje, że Polska jest miejscem przyjaznym zarówno dla małych, jak i dużych firm. Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w naszym kraju nie są istotnie lepsze z perspektywy potężnego biznesu w porównaniu z warunkami, w jakich funkcjonują nieduże, rodzinne przedsiębiorstwa.

Średnie oceny ogólnego klimatu inwestycyjnego w podziale na wielkość ankietowanej firmy (w pkt, 2015)

Rozdział ②

MOCNE I SŁABE STRONY POLSKI

INWESTORZY CENIĄ POLSKĘ ZA SPOKÓJ

Na potrzeby badania zdefiniowanych zostało 26 czynników, które mogą w największym stopniu wpływać na ocenę Polski jako lokalizacji dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Uczestnicy badania zostali poproszeni o ocenę każdej z tych kategorii, przyznając od 1 do 5 punktów, gdzie 1 punkt oznaczał „bardzo złą” ocenę (innymi słowy, dany obszar jest zdecydowanie przeszkodą w prowadzeniu biznesu), a 5 punktów - ocenę „bardzo dobrą” (czyli dany obszar sprzyja prowadzeniu biznesu). Przebadani inwestorzy zagraniczni wskazali na stabilność ekonomiczną, a także chłonność rynku krajowego (samowystarczalność) jako największe atuty naszego kraju jako lokalizacji dla inwestycji. Natomiast najslabiej ocenili czynniki związane z obciążeniami biurokratycznymi i jakością prawa gospodarczego.

Jak ocenia Pan/Pani poszczególne czynniki wpływające na klimat inwestycyjny w Polsce?
Średnia odpowiedzi (w pkt, w skali 1-5, gdzie 1 to „bardzo źle”, a 5 to „bardzo dobrze”, 2015 r.)

NAJWIĘKSZE ATUTY POLSKI

Jak pokazują wyniki badania, w opinii inwestorów największym atutem Polski jako miejsca prowadzenia biznesu jest stabilność ekonomiczna, a także polityczna. Istotne jest też to, że Polska jest gospodarką w dużym stopniu „samowystarczalną” – ma zasoby niezbędne do prowadzenia działalności (duży rynek krajowy, surowce i materiały, dobre grunty, dostęp do finansowania i kompetentnych pracowników).

Poniżej zaprezentowano 10 najlepiej ocenionych czynników, pogrupowanych w trzy kategorie.

+

**STABILNOŚĆ GOSPODARCZA
I POLITYCZNA**

●

stabilność ekonomiczna (średnia ocena 3,91 pkt)

●

stabilność polityczna (3,71)

Polska gospodarka zyskała w ostatnich latach miano gospodarczej gwiazdy Unii Europejskiej. Przede wszystkim jest stabilna w wymiarze makroekonomicznym. Jako jedyny kraj w Unii przez ostatnie 20 lat uniknęła recesji. Miniony rok zakończyła ze wzrostem PKB na poziomie ponad 3 proc. Ekonomiści HSBC prognozują utrzymanie podobnej dynamiki w najbliższych latach (3,6 proc. w 2015 i 3,7 proc. w 2016 roku).² Niemal stale rośnie też konsumpcja i eksport w relacji do PKB – w obu tych kategoriach spadki spowodowane globalnym kryzysem gospodarczym były bardzo krótkotrwałe i płytkie. Polska ma też zdrowy system bankowy i relatywnie niski poziom długu publicznego, dzięki czemu uniknęła kryzysów finansowych, które stały się udziałem niektórych krajów europejskich. Ponadto, Polska jest stabilna w wymiarze politycznym. Scena polityczna i ramy instytucjonalne państwa osiągnęły wystarczającą dojrzałość, by ewentualne zmiany rządów nie odbijały się w istotny sposób na warunkach prowadzenia inwestycji. Wszystko to sprawia, że firmy działające w Polsce mogą planować rozwój bez obaw o niespodziewane zwroty akcji i mają relatywnie stabilny dostęp do finansowania działalności i rozwoju. To komfortowe warunki, które w dzisiejszych zmiennych czasach są rzadkością.

Inwestorzy doceniają to, że Polska, jako największy kraj „nowej Unii”, jest gospodarką wyjątkowo samowystarczalną. To znaczy posiada własne zasoby niezbędne do prowadzenia działalności w danym kraju – silny wewnętrzny popyt, materiały i surowce, dobrze wyposażone i zlokalizowane grunty, atrakcyjną ofertę finansową i wysoką kulturę organizacyjną. Dzięki temu Polska przyciąga nie tylko inwestorów, którzy szukają bazy produkcyjnej i przyczółków do ekspansji na inne rynki (jak ma to zwykle miejsce w przypadku niewielkich państw), ale też firmy, które chcą prowadzić w Polsce biznes w pełnym zakresie, tzn. szukają nie tylko pracowników, ale i nabywców swoich produktów i usług.

SAMOWYSTARCZALNOŚĆ RYNKU

- **wielkość rynku wewnętrznego** (3,79)
- **dostępność surowców, materiałów i komponentów** (3,75)
- **jakość gruntów inwestycyjnych** (3,59)
- **dostęp do finansowania** (3,57)
- **kultura organizacyjna firm działających na rynku** (3,69)

SILNE KADRY

- **lojalność pracowników** (3,68)
- **wydajność pracy** (3,64)
- **dostępność wykwalifikowanych kadr** (3,53)

Badanie wykazało, że inwestorzy zagraniczni doceniają też kompetencje, lojalność i pracowitość polskich pracowników. Trzy spośród dziesięciu najwyższej ocenionych czynników odnoszą się właśnie do zagadnień związanych z zasobami ludzkimi. Wydaje się, że u podstaw tak wysokiej oceny polskich pracowników przez zagranicznych inwestorów leżą dwa ważne zjawiska demograficzne. Z jednej strony Polska dysponuje relatywnie dużymi zasobami młodych, dobrze wykształconych pracowników. Z drugiej – konkurencja na polskim rynku pracy nadal jest duża, co sprawia, że pracownicy są lojalni wobec pracodawców i zaangażowani w pracę.

POŁOŻENIE MA ZNACZENIE

W dobie szybko zmieniających się trendów położenie geograficzne wraca do łask jako czynnik determinujący atrakcyjność inwestycyjną danego kraju. Dostawcy, którzy są w stanie produkować krótkie serie i szybko wysyłać je do odbiorców, mogą dzięki temu zyskać przewagę nad dostawcami z odleglejszych lokalizacji, gdzie zamawia się duże ilości towaru, a transport potrafi trwać kilka tygodni. W połączeniu z przewagą kosztową nad krajami Europy Zachodniej, z uwagi

na położenie w sercu Starego Kontynentu Polska może być atrakcyjną lokalizacją dla europejskich firm, które muszą szybko reagować na zmieniające się trendy rynkowe. Za przykład może tu posłużyć branża odzieżowa, gdzie coraz bardziej popularna staje się filozofia „fast fashion”, zgodnie z którą trendy z pokazów mody powinny być jak najszybciej odzwierciedlone w ofercie produktów dostępnych na półkach sklepowych.

DO POPRAWY

Spośród czynników, o których ocenę zostali poproszeni, inwestorzy przyznali najniższą notę administracyjnemu wymiarowi prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce. Chodzi o rozbudowane i niejasne procedury biurokratyczne, związane np. z sądownictwem gospodarczym, rozliczaniem podatków czy pozyskiwaniem licencji. Mankamentem jest także niejasność i duża zmienność polskiego systemu prawnego.

Warto jednak zwrócić uwagę, że nawet w tych pozycjach uzyskiwana liczba punktów oscyluje wokół 2,5-3, co jest wynikiem zbliżonym do środka skali (1-5). Oznacza to, że inwestorzy oceniają te czynniki raczej jako neutralne dla ich biznesu, a nie jako bariery w prowadzeniu działalności.

Inwestorzy zagraniczni zwracają uwagę na niską jakość polskich procedur administracyjnych związanych z prowadzeniem biznesu. Dotyczy to nie tylko typowych procedur biurokratycznych, takich jak rejestracja działalności gospodarczej, uzyskiwanie niezbędnych koncesji i pozwoleń czy dopełnianie formalności związanych z nabyciem nieruchomości. Zdaniem ankietowanych, relatywnie niska efektywność instytucjonalna przejawia się również – w jeszcze większym stopniu – w polskim sądownictwie gospodarczym.

BIUROKRATYZM

- **efektywność sądownictwa gospodarczego** (2,47)
- **proces uzyskiwania licencji i/lub koncesji** (3,00)
- **uciążliwość inspekcji i kontroli** (3,02)
- **zakładanie firmy** (3,20)
- **ochrona praw inwestorów** (3,21)
- **proces nabywania nieruchomości** (3,22)

JAKOŚĆ PRAWA GOSPODARCZEGO

- **stałość i przewidywalność prawa** (2,64)
- **jasność i spójność przepisów prawnych** (2,76)

Relatywnie słabo został przez inwestorów zagranicznych oceniony również polski system prawny, a w szczególności - kultura stanowienia prawa gospodarczego. Wśród dziesięciu najgorzej ocenionych czynników, dwa dotyczą właśnie tego obszaru. Inwestorzy liczą na większą stabilność i przewidywalność polskiego otoczenia prawnego, a także na wyższą jakość i większą spójność przepisów regulujących ich działalność. Jak wynika z danych Grant Thornton, w 2014 r. w życie weszło w Polsce 25,6 tys. stron aktów prawnych najwyższej rangi (ustaw i rozporządzeń), co jest najwyższym wynikiem od 1918 r. (czyli od pierwszego numeru Dziennika Ustaw). Co więcej, w trzech pierwszych kwartałach 2015 r. tak liczona produkcja prawa wzrosła o 13,2 proc. rok do roku.

ROZLICZANIE PODATKÓW

- **formalności związane z podatkami** (2,81)
- **wysokość obciążeń fiskalnych** (3,13)

Jako mankament Polski przebadani inwestorzy zagraniczni wskazali również polski system podatkowy, zwłaszcza formalności związane z rozliczaniem daniny. Chodzi tu po pierwsze o stopień złożoności procedur podatkowych, np. przeciętna duża firma w Polsce musiała w 2014 r. wystać w ciągu roku 78 różnego rodzaju formularzy do urzędu skarbowego³. Po drugie, problemem dla części firm może być też niejasność części przepisów podatkowych. W 2014 r. polskie organy skarbowe wydały 33,6 tys. indywidualnych interpretacji podatkowych⁴, co pokazuje, jak często polscy podatnicy mają problem z właściwym odczytaniem niektórych zapisów prawa podatkowego. Dla niektórych zagranicznych inwestorów, może to stanowić jeszcze większe wyzwanie, niż dla rodzimych podmiotów.

Rozdział ③

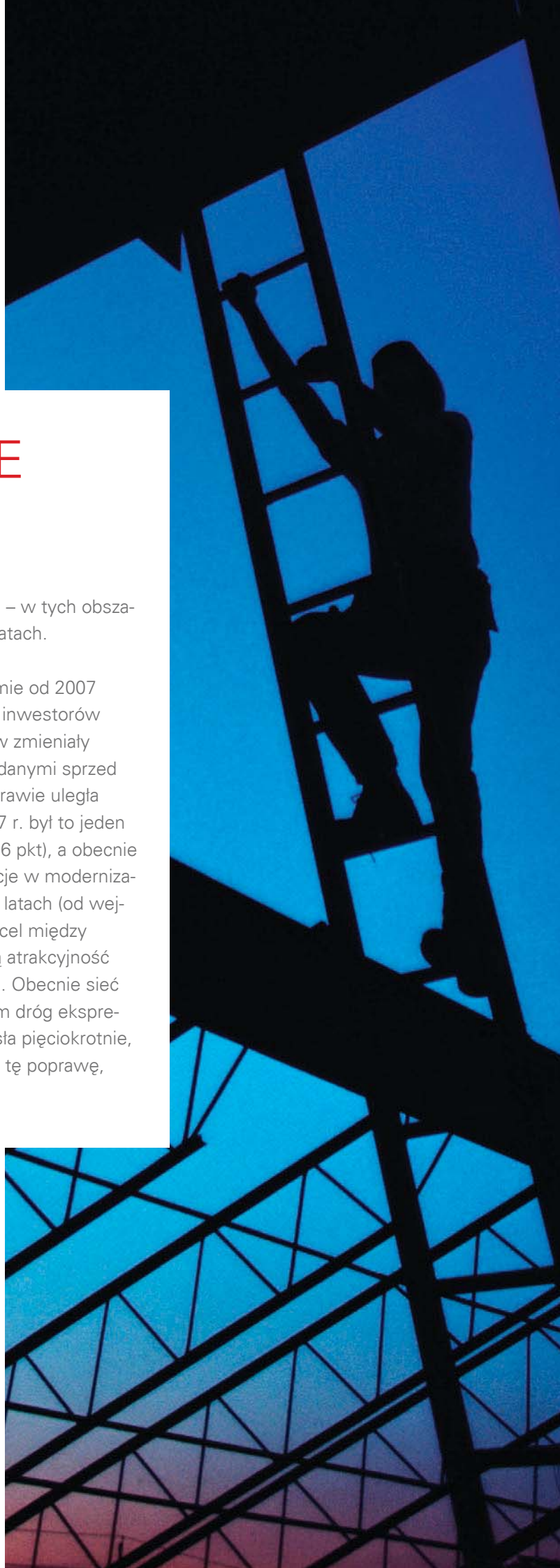
ZMIANY NA PRZESTRZENI LAT

NAJISTOTNIEJSZE PROCESY

Transport, stabilność polityczna i wsparcie państwa – w tych obszarach Polska zrobiła największy postęp w ostatnich latach.

Ponieważ badanie prowadzone jest w zbliżonej formie od 2007 roku, można na tej podstawie sprawdzić, jak oceny inwestorów zagranicznych dotyczące poszczególnych czynników zmieniały się w czasie. Porównanie najnowszych wyników z danymi sprzed ośmiu lat pozwala wnioskować, że największej poprawie uległa jakość polskiej infrastruktury transportowej. W 2007 r. był to jeden z najgorzej ocenianych czynników (średnia ocena 1,6 pkt), a obecnie jest zbliżony do średniej (3,3 pkt). Potężne inwestycje w modernizację i rozwój infrastruktury zrealizowane w ostatnich latach (od wejścia Polski do UE sektor publiczny wydawał na ten cel między 60 a 80 mld zł rocznie⁵) w realny sposób zwiększają atrakcyjność inwestycyjną i konkurencyjność polskiej gospodarki. Obecnie sieć transportowa Polski to 1553 km autostrad i 1496 km dróg ekspresowych. Od 2007 r. długość tych pierwszych wzrosła pięciokrotnie, a tych drugich – dwukrotnie. Inwestorzy odczuwają tę poprawę, co wyrazili w tegorocznej edycji badania.

	2015	Zmiana w latach 2007-2015
Infrastruktura transportowa	3,3	+1,7
Stabilność polityczna	3,7	+1,5
Współpraca z administracją centralną	3,3	+0,7
Dostępność mediów (elektryczność, kanalizacja, woda, gaz itp.)	3,6	+0,6
Infrastruktura telekomunikacyjna	3,8	+0,6
Wysokość obciążeń fiskalnych	3,1	+0,5
Łatwość zakładania firmy	3,2	+0,5
Jakość gruntów inwestycyjnych	3,6	+0,5
Jasność i spójność przepisów podatkowych	2,5	+0,4
Jasność i spójność procedur zamówień publicznych	2,8	+0,4

10 czynników, których ocena uległa największej poprawie w latach 2007-15

Zdaniem inwestorów biorących udział w tym badaniu, na przestrzeni ostatnich ośmiu lat Polska stała się również krajem znacznie bardziej stabilnym politycznie. W 2007 r. czynnik ten został oceniony na 2,2 pkt, obecnie jest czwartym najwyżej ocenionym. Tak mocna poprawa wynika prawdopodobnie z faktu, że przez cały analizowany okres rząd tworzyły te same dwie koalicyjne partie polityczne, dysponujące stabilną większością parlamentarną. Wydaje się jednak, że pozytywnie oceniona przez inwestorów stabilność polityczna ma głębszy wymiar, tzn. nie sprowadza się jedynie do stabilności składu rządu i parlamentu, ale obejmuje również stabilność instytucjonalną państwa, rozumianą jako dojrzałość instytucji publicznych czy dojrzałość standardów i procedur demokratycznych, w tym ochrona własności czy ochrona inwestorów. Z tej perspektywy ostatnie zmiany na scenie

politycznej, w tym przede wszystkim zmiana na najwyższych stanowiskach w kraju po wyborach prezydenckich i parlamentarnych w 2015 r., nie powinny mieć negatywnego wpływu na ocenę stabilności politycznej z perspektywy inwestorów zagranicznych.

Inwestorzy zagraniczni odczuwają też znacznie większe niż kilka lat temu wsparcie ze strony administracji publicznej. W 2007 roku czynnik ten oceniany był na poziomie 2,6 pkt, a obecnie o 0,7 pkt wyżej. Może to mieć związek z realizacją rządowych programów wspierania zagranicznych inwestorów, działalnością specjalnych stref ekonomicznych i uproszczeniem części procedur administracyjnych, dotyczących np. zakładania działalności gospodarczej przez internet czy ram prawnych prowadzenia działalności w branży budowlanej.

WYKORZYSTALIŚMY SWOJĄ SZANSĘ

Polska gospodarka przez ostatnie lata przeszła bardzo długą drogę. W ciągu minionej dekady (lata 2005-2014) PKB naszego kraju urosł realnie o 45 proc., eksport o 102 proc., a inwestycje o 80 proc., mimo że warunki międzynarodowe nie należały do najbardziej sprzyjających. Dzięki temu Polska w oczach zagranicznych inwestorów zdecydowanie zyskała na atrakcyjności. Rozwój gospodarczy, połączony z potężnym napływem wsparcia z Unii Europejskiej, pozwolił na silny rozwój polskiej infrastruktury publicznej, zwłaszcza transportowej. Konsumpcja i inwestycje polskich firm znacząco się zwiększyły, dzięki czemu Polska może się dziś pochwalić silnym – nawet jak na warunki europejskie – popytem wewnętrznym. Jeśli dodać do tego stabilizację polityczną i rosnącą dojrzałość instytucjonalną polskiego państwa, naturalnym jest, że Polska jest dziś bardziej atrakcyjnym miejscem do lokowania zagranicznych inwestycji niż była dekadę temu.

Przemysław Polaczek

Partner Zarządzający, Grant Thornton

Rozdział ④

BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE W POLSCE

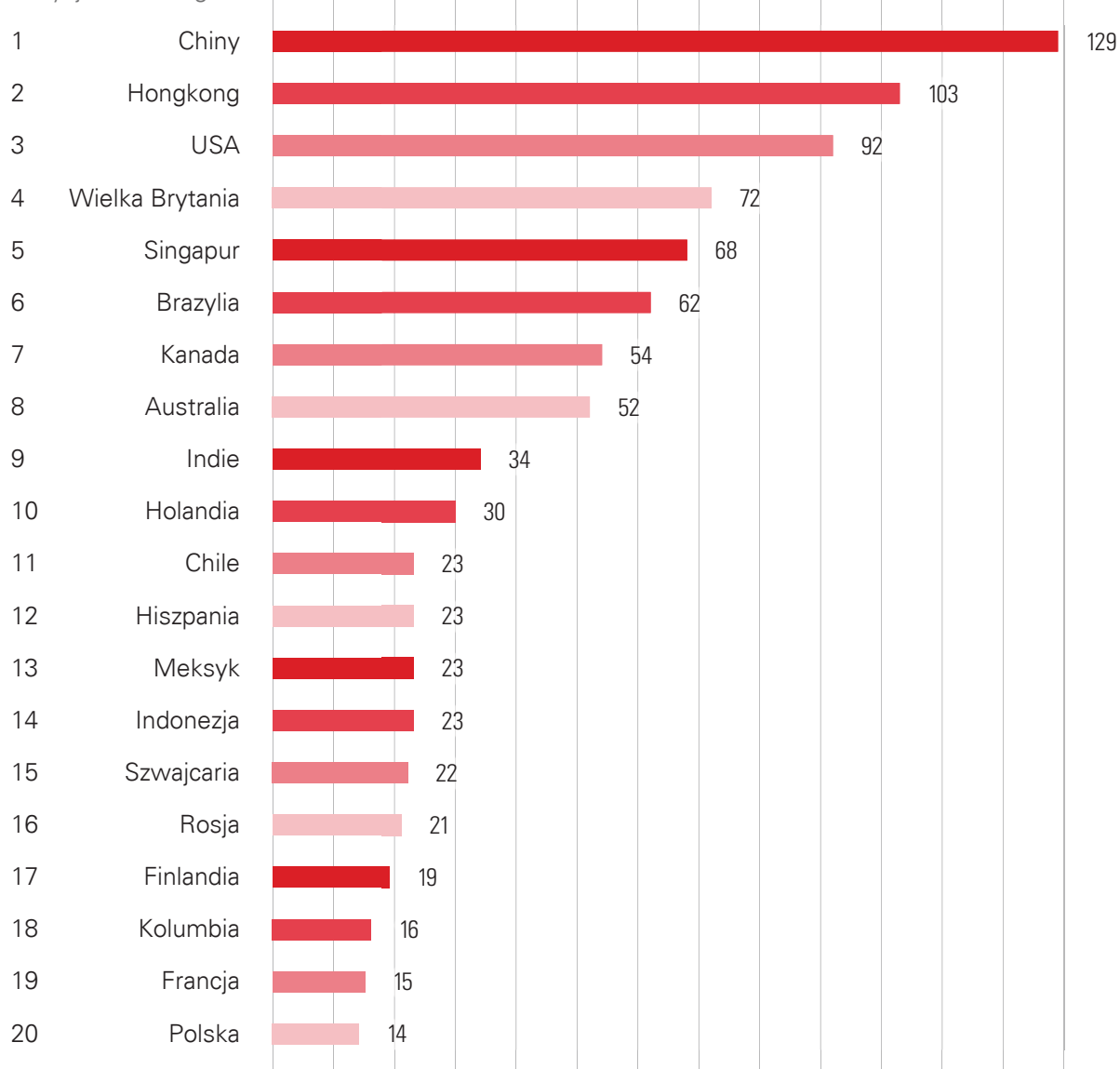
POLSKA W INWESTYCYJNEJ ELICIE

Poprawiające się warunki do prowadzenia biznesu w Polsce przekładają się na realne wskaźniki dotyczące napływu kapitału inwestycyjnego.

Polska w ostatnich latach stała się liderem pod względem napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych, nie tylko w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, ale także na skalę światową. Awansowała do grona 20 największych odbiorców bezpośrednich inwestycji zagranicznych na świecie. Według danych UNCATD, w 2014 r. Polska odnotowała wzrost napływu kapitału w formie bezpośrednich inwestycji do poziomu 13,9 mld USD, choć w tym samym czasie światowy przepływ tego typu inwestycji spadł o 16 proc.⁶

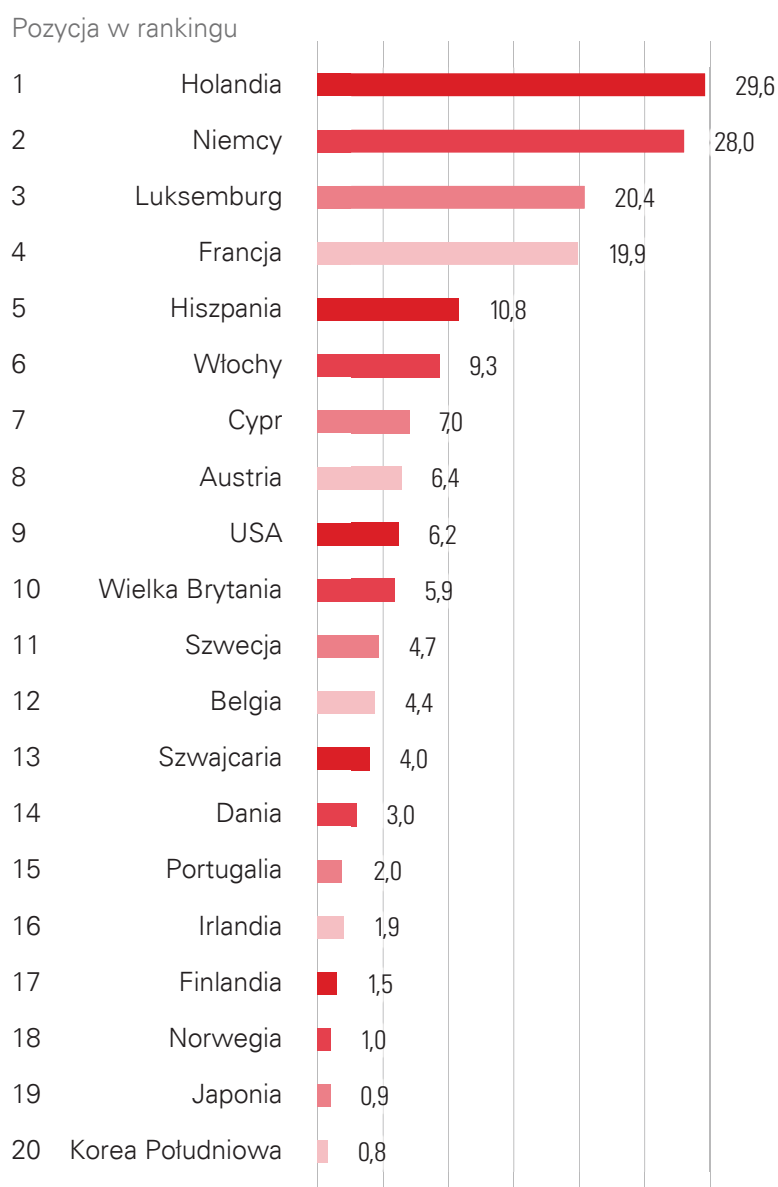
Pozycja w rankingu

20 największych odbiorców BIZ na świecie w 2014 r.

Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych, mld USD.

Źródło: World Investment Report 2015, UNCTAD

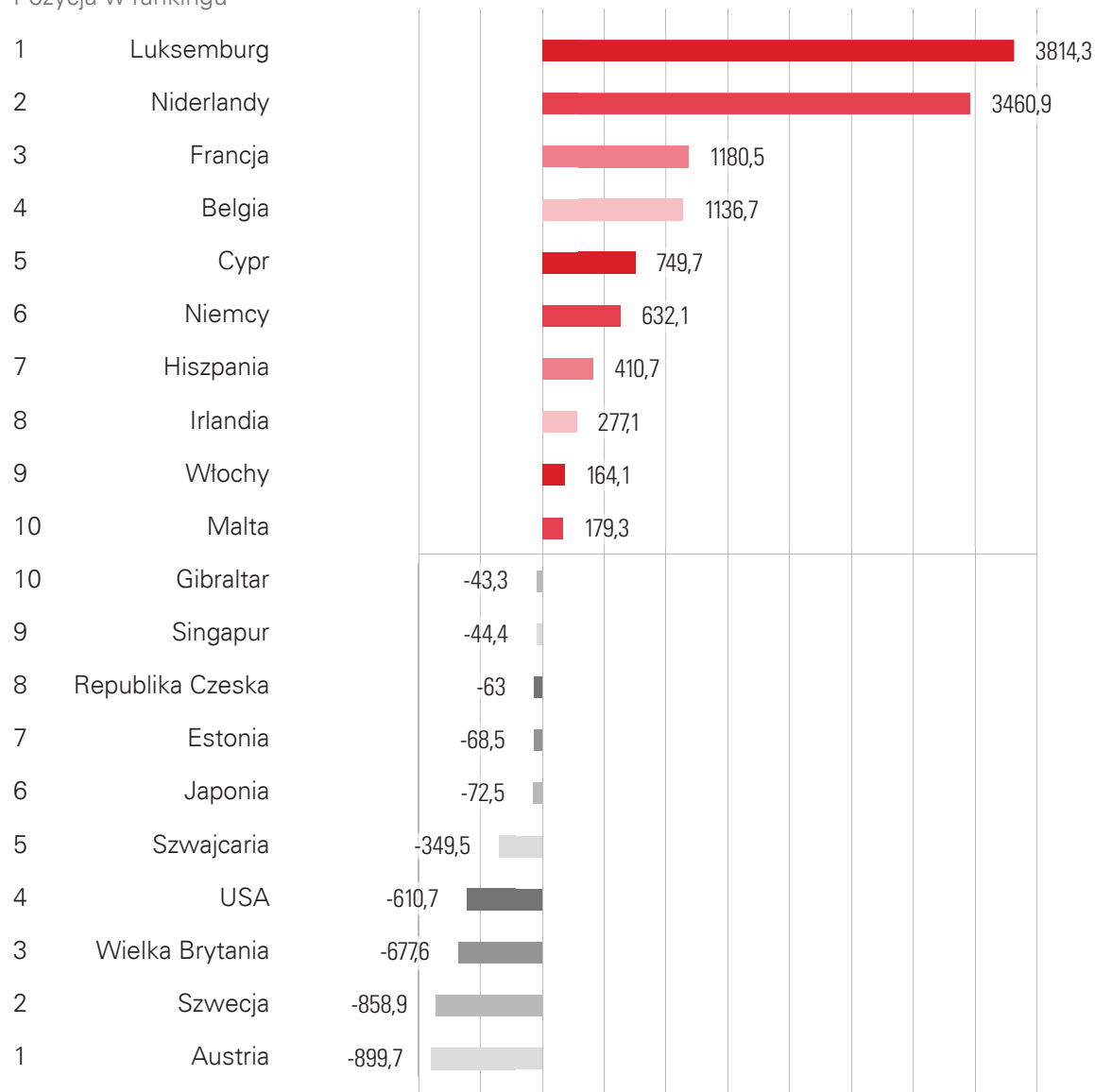
Stan bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce na koniec 2014 r. (mld EUR).

Źródło: World Investment Report 2015, UNCTAD

Większość inwestycji zagranicznych w Polsce pochodzi z zachodnich krajów Unii Europejskiej, głównie z Niemiec, Holandii i Luksemburga. Jeśli wziąć pod uwagę fakt, że dwa ostatnie kraje są często wykorzystywane ze względów formalnych do zakładania tam spółek pośredniczących w inwestycjach zagranicznych (tzw. special pur-

pose vehicle), można zakładać, że zdecydowanie najważniejszym źródłem bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce są Niemcy, co jest zbieżne ze strukturą geograficzną polskiego handlu zagranicznego, w której Niemcy stanowią 25 proc. wszystkich obrotów.

Pozycja w rankingu

Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych w 2014 r. do Polski – główne inwestycje i dezinwestycje.

Źródło: Narodowy Bank Polski

W podziale sektorowym największe kwoty zobowiązań przypadają na:

- przetwórstwo przemysłowe 50,5 mld EUR,
- działalność finansową i ubezpieczeniową 39,7 mld EUR,
- handel hurtowy i detaliczny łącznie z naprawą pojazdów 23,1 mld EUR,
- działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości 11,6 mld EUR.

Według danych Narodowego Banku Polskiego, w samym 2014 roku napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski wyniósł 9,0 mld EUR. Na tę sumę składały się przede wszystkim reinwestowane zyski, które wyniosły 6,0 mld EUR. Pozostały napływ inwestycji to zakup udziałów kapitałowych przez zagraniczne firmy w polskich podmiotach (w kwocie 1,7 mld EUR) oraz pozostały kapitał (1,3 mld EUR).

OKIEM PAliIZ

Polska cieszy się niestąbnącym zainteresowaniem ze strony inwestorów zagranicznych. Jednocześnie najświeższe trendy wskazują, że kończy się era wielkich montowni, za to polską specjalnością stają się projekty usługowe. Zmieniają się także oczekiwania inwestorów – rośnie zainteresowanie projektami brownfield oraz BTS (build to suit).

FABRYKA VOLSKWAGENA WE WRZEŚNI

W 2014 r. PAliIZ zakończyła z pozytywnym rezultatem swój rekordowy projekt – Volkswagen podjął decyzję o ulokowaniu we Wrześni swojej fabryki produkującej model Crafter. Wartość inwestycji wynosi 800 mln EUR i pracę bezpośrednio w zakładzie znajdzie 3000 osób. Możliwości produkcyjne nowej fabryki wynoszą 100 000 samochodów rocznie. Na terenie fabryki powstanie nowoczesna lakiernia, hala budowy karoserii i montażu jak również Park Dostawców z powierzchnią logistyczną.

Zakończenie inwestycji przewidywane jest na połowę 2016 r.

PODSUMOWANIE

Przeprowadzone przez PAliIZ we współpracy z Grant Thornton i HSBC badanie opinii inwestorów zagranicznych nt. klimatu inwestycyjnego w Polsce dostarcza cennych informacji nt. warunków prowadzenia działalności nad Wisłą z perspektywy zagranicznych przedsiębiorstw. Fakt, że inwestorzy doceniają zalety Polski jako lokalizacji dla inwestycji i zauważają zmiany „in plus” cieszy, nie powinien jednak powodować nadmiernej pewności siebie i osiadania na laurach. Wskazując na czynniki będące zaletami naszego kraju, wypunktowali jednocześnie obszary wymagające poprawy. Natura tych mankamentów sprawia, że nie są to kwestie, które można rozwiązać z dnia na dzień, a efekty ewentualnych działań naprawczych prawdopodobnie nie będą widoczne już w kolejnej edycji tego badania. Warto jednak podejmować wysiłki ukierunkowane na sprostanie oczekiwaniom inwestorów zagranicznych, aby podtrzymać zainteresowanie lokowaniem kapitału w naszym kraju i zwiększyć szanse Polski w rywalizacji z innymi krajami.

O BADANIU

Raport został opracowany na podstawie badań ankietowych prowadzonych wśród działających na terenie Polski firm z zagranicznym kapitałem. Najnowsza edycja badania (z 2015 r.) została przeprowadzona przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych we współpracy z firmą audytorsko-doradczo-outsourcingową Grant Thornton oraz globalnym bankiem HSBC w dniach 28 września – 16 października 2015 r. Wzięło w niej udział 100 przedsiębiorstw.

PAIiZ

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. (PAIiZ) obsługuje inwestorów już od ponad 20 lat. Misją PAIiZ jest zachęcanie zagranicznych firm do rozpoczęcia działalności w Polsce. Agencja oferuje doradztwo na każdym etapie procesu inwestycyjnego, pomoc przy interpretacji przepisów i regulacji prawnych, pomoc przy wyszukiwaniu partnerów biznesowych oraz atrakcyjnych lokalizacji dla inwestycji oraz zapewnia pełen dostęp do informacji gospodarczych. PAIiZ kreuje również pozytywny wizerunek Polski w świecie oraz promuje polskie produkty i usługi poprzez organizację konferencji, seminariów i wystaw, wydawanie publikacji o tematyce ekonomicznej, organizację kampanii reklamowych oraz współpracę z mediami.

GRANT THORNTON

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie. Wiedza, doświadczenie i zaangażowanie ponad 300 partnerów oraz 40 000 pracowników Grant Thornton dostępne są dla klientów w ponad 130 krajach. W Polsce działa od 22 lat. Prawie 400-osobowy zespół oraz obecność w kluczowych aglomeracjach (Warszawa, Poznań, Katowice, Wrocław, Kraków i Toruń) zapewniają firmie bliski kontakt z klientami oraz umożliwiają realizację usług audytorskich, doradztwa podatkowego, doradztwa gospodarczego, prawnego oraz outsourcingu rachunkowości, kadr i płac bez względu na wielkość, rodzaj i lokalizację biznesu klienta.

HSBC BANK POLSKA

HSBC Bank Polska S.A. jest częścią Grupy HSBC. Grupa HSBC obsługuje klientów na całym świecie za pośrednictwem 6100 placówek zlokalizowanych w 72 krajach i terytoriach Europy, regionu Azji i Pacyfiku, obu Ameryk, a także na Bliskim Wschodzie i w Afryce. Z aktywami o wartości 2 548 miliardów USD na dzień 30 września 2015 roku, HSBC jest jedną z największych na świecie instytucji finansowych. W Polsce koncentruje się na świadczeniu usług bankowych klientom korporacyjnym i instytucjonalnym oraz operacjach skarbowych. Wspiera polskie przedsiębiorstwa w ekspansji międzynarodowej oraz zagranicznych inwestorów w lokowaniu kapitału i prowadzeniu działalności w tym kraju.

DISCLAIMER

HSBC Bank Polska S.A.

Niniejszy materiał został wydany przez HSBC Bank Polska S.A. („HSBC”). HSBC posiada zezwolenie na prowadzenie działalności bankowej i podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego, a także jest spółką należącą do Grupy HSBC.

HSBC opracował niniejszy materiał w oparciu o informacje ze źródeł, które jego zdaniem są wiarygodne, ale które nie zostały niezależnie zweryfikowane. Wszystkie schematy i wykresy pochodzą ze źródeł powszechnie dostępnych lub pochodzą ze źródeł własnych. HSBC nie ponosi żadnej odpowiedzialności za straty bezpośrednie, pośrednie lub wynikowe spowodowane wykorzystaniem niniejszego materiału. HSBC nie ma obowiązku aktualizacji informacji zawartych w niniejszym materiale. Dokument ten należy traktować wyłącznie jako materiał informacyjny. HSBC ani żadna ze spółek stowarzyszonych HSBC nie ponosi odpowiedzialności za zapewnienie Państwu doradztwa prawnego, podatkowego lub innego doradztwa specjalistycznego i w tym względzie proszę odpowiednio dokonać własnych ustaleń. Wydanie niniejszego materiału oraz informacje w nim zawarte, które nie są przeznaczone do powszechnej publikacji, nie stanowią oferty, zachęty lub porady dla Państwa do zakupu lub sprzedaży papieru wartościowego, towarów lub innych instrumentów finansowych, lub do zawarcia umowy ramowej, innego kontraktu, porozumienia lub struktury. Niniejszy materiał przeznaczony jest wyłącznie dla klientów profesjonalnych i uprawnionych kontrahentów i nie jest przeznaczony dla klientów detalicznych (w rozumieniu Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi lub odpowiednich aktów wykonawczych). Niniejszy materiał może być przekazywany jedynie w całości. Powielanie tego materiału w całości lub w części, lub ujawnianie jego treści bez wcześniejszej zgody HSBC lub spółki stowarzyszonej HSBC jest zabronione. O ile właściwe prawo nie zezwala inaczej, jeżeli jesteście Państwo zainteresowani skorzystaniem z usług Grupy HSBC w związku z realizacją transakcji wymienionych w tym materiale, powinni Państwo skontaktować się z członkiem Grupy HSBC w swojej jurysdykcji. Żadne postanowienia zawarte w niniejszym materiale nie wyłączają ani nie ograniczają obowiązków ani zobowiązań HSBC wobec klienta wynikających z Ustawy o Obrocie Instrumentami Finansowymi lub odpowiednich rozporządzeń wykonawczych.

HSBC Bank Polska S.A., z siedzibą przy Rondo ONZ 1,00-124 Warszawa, zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000030437, o kapitale zakładowym (właconym w całości) wynoszącym 393 207 000,00 PLN, NIP 526-02-11-469.

Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają jedynie charakter ogólny i poglądowy. Nie stwarzają one stosunku handlowego ani stosunku świadczenia usług doradztwa podatkowego, prawnego, rachunkowego lub innego profesjonalnego doradztwa. Przed podjęciem jakichkolwiek działań należy skontaktować się z profesjonalnym doradcą w celu uzyskania porady dostosowanej do indywidualnych potrzeb. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. dołożyło wszelkich starań, aby informacje znajdujące się w niniejszym dokumencie były kompletne, prawdziwe i bazowały na wiarygodnych źródłach. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi jednak odpowiedzialności za ewentualne błędy lub braki w nich oraz błędy wynikające z ich nieaktualności. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi także odpowiedzialności za skutki działań będące rezultatem użycia tych informacji.

¹ Doing Business in Poland 2016, Bank Światowy,
<http://www.doingbusiness.org/reports/global-reports/doing-business-2016>

² The waiting game, HSBC Global Research, Q4 2015

³ Urzędy zasypują przedsiębiorców stertą formularzy, Grant Thornton,
<http://grantthornton.pl/publikacja/urzed-y-zasypuja-przedsiębiorcow-sterta-formularzy/>

⁴ VAT największą zmorą polskiego podatnika, Grant Thornton,
<http://grantthornton.pl/publikacja/vat-najwieksza-zmora-polskiego-podatnika/>

⁵ Eurostat

⁶ World Investment Report 2015, UNCTAD,
http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2015_en.pdf

Marcin Buliński

Główny specjalista

Departament Rozwoju Gospodarczego

Polska Agencja Informacji i Inwestycji
Zagranicznych

+48 22 334 98 35

+48 692 197 011

marcin.bulinski@paiz.gov.pl

Magdalena Ujda-Tarczyńska

Menedżer ds. Komunikacji

HSBC Bank Polska S.A.

+48 22 354 06 44

+48 695 070 388

magdalena.ujda@hsbc.com

Jacek Kowalczyk

Dyrektor Marketingu i PR

Grant Thornton

+48 22 205 48 41

+48 505 024 168

jacek.kowalczyk@pl.gt.com

